

Hubungan antara Tekanan dengan Kecenderungan Penyalahgunaan Dadah dalam Kalangan Penghuni Teduhan Kasih, Jasin Melaka

***Siti Haziqah binti Shaban & Izzah Faqihah Binti Jafri**

Fakulti Sains Sosial
Universiti Melaka

**Corresponding Author's Email: sitihaziqah@unimel.edu.my*

Article history

*Received : 3 November 2023
Accepted : 30 November 2023
Published : 31 December 2023*

ABSTRAK

Kajian ini dijalankan untuk mengenalpasti hubungan antara tekanan dengan kecenderungan penyalahgunaan dadah di dalam kalangan penghuni Teduhan kasih, Jasin Melaka. Seramai 22 orang responden yang terdiri daripada kalangan penghuni Teduhan Kasih dipilih sebagai sampel kajian. Instrumen kajian yang digunakan ialah Inventori *Drug Abuse Screen Test 20 (DAST 20)* bagi mengukur tahap ketagihan dadah responden manakala bagi mengukur tekanan pula pengkaji menggunakan Soal Selidik Tekanan oleh James F. Hubbard. Data dianalisis menggunakan perisian SPSS (*Statistical Package for Social Science*) versi 26 secara deskriptif dan inferensi. Hasil kajian menunjukkan tidak terdapat hubungan antara tekanan dengan kecenderungan penyalahgunaan dadah ($r = -.183, k > .05$) dan tidak terdapat perbezaan antara tekanan mengikut peringkat umur [$F(3,18) = .205, k > .05$].

Kata Kunci: Tekanan, Penyalahgunaan dadah

THE RELATIONSHIP BETWEEN STRESS AND DRUG ABUSE TENDENCIES AMONG RESIDENTS TEDUHAN KASIH, JASIN MELAKA.

ABSTRACT

This study was conducted to identify the relationship between stress and the tendency to abuse drugs among residents of Teduhan Kasih, Jasin Melaka. A total of 22 respondents consisting of residents of Teduhan Kasih were selected as the study sample. The research instrument used is the Drug Abuse Screen Test 20 Inventory (DAST 20) to measure the level of drug addiction of the respondents while to measure stress the researcher used a stress questionnaire by James F. Hubbard. Data was analyzed using SPSS software (Statistical Package for Social Science) version 26 descriptively and

inferentially. The results of the study show that there is no relationship between stress and the tendency to drug abuse ($r = -.183, k > .05$) and there is no difference between stress according to age [$F(3,18) = .205, k > .05$].

Keywords: *Stress, Drug abuse*

PENGENALAN

Dadah merupakan satu bahan kimia yang memberikan kesan yang berbahaya kepada diri manusia sekiranya ia diambil secara berlebihan. Badan manusia memerlukan bahan-bahan seperti ubat-ubatan untuk tujuan rawatan kesihatan, mencegah penyakit dan pelbagai lagi. Namun ada sesetengah daripada kita menyalahgunakannya dengan cara makan atau minum dengan tidak mengikut peraturan yang telah ditetapkan oleh pakar. Penyalahgunaan dadah merupakan masalah yang kerap berlaku dalam setiap golongan masyarakat dan ianya menjadi semakin meruncing. Pelbagai aspek yang telah dikenalpasti menjadi punca individu cenderung untuk mengambil dadah antaranya adalah tekanan yang datang dari pelbagai sudut yang boleh mengganggu kepada kesejahteraan badan dan emosi khususnya.

Model Stress Cooper (1988) menyatakan bahawa stres atau tekanan merupakan satu bentuk kuasa yang meletakkan faktor psikologi dan fizikal melampaui tahap keupayaan dalam diri setiap individu. Ianya membawa maksud bahawa tekanan akan berlaku sekiranya wujud halangan yang timbul dan mengakibatkan seseorang merasa tertekan terhadap satu-satu situasi. Seandainya tekanan tersebut gagal ditangani individu berkenaan, maka ia akan meningkatkan tahap tekanan yang terus dan berlaku secara berlarutan.

Berdasarkan petikan yang diterbitkan oleh Melaka Hari ini (2022), Pengarah Jabatan Siasatan Jenayah Narkotik (JSJN) Bukit Aman, Datuk Ayob Khan Mydin Pitchay berpendapat bahawa beliau melaporkan setakat April tahun 2022, statistik penyalahgunaan dan penagihan dadah kian meningkat dengan kadar keterlibatannya dengan kes penggunaan dadah secara aktif adalah seramai 130,000 orang suspek dengan jumlah tangkapan seramai 55,960 orang terdiri dalam kalangan penagih lelaki manakala seramai 2881 orang adalah penagih wanita.

Ini selaras dengan kajian Lakytiew Pariat et.al (2020) yang menunjukkan lelaki lebih ramai mengambil dadah berbanding perempuan apabila lebih-lebih lagi apabila mengalami tekanan seperti tekanan sosial, tekanan emosi, tekanan akademik dan tekanan kewangan. Antara faktor-faktor tersebut, tekanan sosial merupakan faktor tertinggi yang mempengaruhi kepada kecenderungan masalah dadah berulang (*relapse*) (Fauziah Ibrahim et.al, 2012).

Peningkatan kadar statistik dewasa ini menimbulkan kegusaran dalam kalangan masyarakat terutamanya aspek keselamatan nyawa, harta benda dan keamanan sosial. Kegusaran ini bukan sahaja melibatkan seberapa kerap jenayah yang dilakukan berlaku, bahkan menimbulkan kerisauan terhadap peningkatan kadar kes jenayah berat lain seperti jenayah rogol, bunuh, jenayah kekerasan dan sebagainya. Tambahan pula, perkara ini sedikit sebanyak boleh menimbulkan kekacauan dalam kalangan masyarakat.

Mahyuddin Arsat et.al (2011) menjalankan kajian terhadap penghuni pusat serenti Tiang Dua mendapati bahawa seramai 58.3% dalam kalangan responden bersetuju bahawa mereka menggunakan dadah bertujuan untuk mengurangkan masalah tekanan tanpa menyedari ianya akan menyebabkan ketagihan kepada mereka. Mereka akan merasai semula tekanan apabila tidak lagi berada di bawah pengaruh dadah.

Sekiranya seseorang individu dihimpit dengan pelbagai masalah serta bebanan kerja yang melampau, perkara ini boleh mengakibatkan individu terbabit mengalami masalah tekanan dan mendorong kepada masalah kecenderungan pengambilan dadah. Ini disokong oleh Norazleen et.al (2015) yang menyatakan bahawa tekanan daripada masalah yang dihadapi seperti masalah peribadi, Akibat daripada tekanan emosi yang keterlaluan, seseorang inividu boleh mengalami kemurungan sehingga mereka mengambil jalan mudah dengan menjadikan dadah sebagai teman bagi menyelesaikan masalah yang membelenggu. Tekanan hidup berupaya menjerumuskan seseorang ke kancah penyalahgunaan dadah kerana kesan tekanan hidup tinggi akibat kesempitan hidup yang dialami seseorang (Hamidah et.al, 2022).

Justeru, satu kajian berkaitan tekanan yang membawa kepada kecenderungan pengambilan dadah perlu dilaksanakan dalam membendung masalah penyalahgunaan dadah yang semakin membimbangkan pada masa kini. Adalah penting bagi setiap individu untuk mendapatkan sokongan dari sudut psikologi dan sosial supaya pelbagai masalah tekanan dapat ditangani. Oleh itu, sekiranya setiap individu mendapatkan sokongan dari sudut sosial yang baik, maka masalah tekanan dapat diatasi seterusnya masalah penyalahgunaan dadah dapat dibendung. Signifikan kajian ini mampu memberi pendedahan kepada pihak yang berkaitan seperti Agensi Antidadah Kebangsaan (AADK), pihak kerajaan dan masyarakat tentang isu tekanan yang boleh membawa kepada kecenderungan pengambilan dadah sekiranya tidak diambil berat dan diatasi dengan segera.

OBJEKTIF KAJIAN

- i. Mengkaji hubungan yang signifikan antara tekanan dengan kecenderungan penyalahgunaan dadah dalam kalangan penghuni Teduhan Kasih, Jasin, Melaka.

- ii. Mengkaji perbezaan yang signifikan antara tekanan mengikut umur dalam kalangan penghuni di Teduhan Kasih, Jasin, Melaka.

METODOLOGI KAJIAN

Rekabentuk Kajian

Kajian penyelidikan ini akan menggunakan pendekatan kaedah penyelidikan kuantitatif. Kajian ini merupakan satu kajian deskriptif dengan menggunakan reka bentuk tinjauan. Data kajian dikutip daripada sampel melalui soal selidik. Soal selidik lebih mudah bagi mendapatkan kerjasama daripada responden (Tuckman, 1988). Bagi menganalisis data, pengkaji menggunakan *Statistical Package of Sosial Science* (SPSS) versi 26. Analisis data deskriptif dan juga inferensi digunakan.

Sampel Kajian

Dalam kajian ini, kaedah persampelan bertujuan digunakan bagi mendapatkan sampel kajian yang berkaitan dengan kajian ini. Seramai 22 orang responden daripada 32 orang responden yang terdiri dalam kalangan penghuni pusat Teduhan Kasih, Jasin Melaka dipilih untuk menjawab borang soal selidik yang diedarkan.

Instrumen Kajian

Kajian ini mengandungi dua bahagian iaitu Bahagian A: Demografi responden merangkumi umur, bangsa, agama dan kependudukan. Bahagian B: Soal Selidik Tekanan oleh Dr. James F. Hubbard dan mengandungi sebanyak 24 item soalan dengan skala pemarkatan 5 skala likert iaitu sangat setuju, setuju, neutral, kurang setuju dan sangat tidak setuju. Manakala Bahagian C ialah tentang *Drug Abuse Screening Test (DAST)* yang telah diubahsuai oleh Skinner (1982) dan mempunyai 20 item soalan. Soal selidik ini mengandungi 20 item soalan dan terdiri daripada 10 item negatif dan 10 item positif. Selain itu, soal selidik ini juga menggunakan kaedah pemarkatan 5 skala likert seperti: i) Sangat Tidak Setuju (STS) ii) Tidak Setuju (TS) iii) Tidak Pasti (TS) iv) Setuju (S) dan (v) Sangat Setuju (SS).

DAPATAN KAJIAN DAN PERBINCANGAN

Keputusan Deskriptif

Jadual 1: Bilangan dan Peratusan Responden Berdasarkan Peringkat Umur

Umur	Bilangan	Peratusan (%)
20 hingga 30 tahun	11	50%

41 hingga 50 tahun	1	5%
31 hingga 40 tahun	7	32%
51 hingga 60 tahun	3	13%
Jumlah	22	100%

Jadual 1 menunjukkan bilangan dan peratusan sampel mengikut kategori umur bagi setiap responden. Seramai 11 orang (50%) dalam kalangan responden berumur antara 20 hingga 30 tahun, 7 orang (32%) berumur antara 31 hingga 40 tahun, 1 orang (5%) mewakili umur 41 hingga 50 tahun dan 3 orang (13%) adalah berumur 51 hingga 60 tahun.

Jadual 2: Bilangan dan Peratusan Responden Berdasarkan Bangsa

Bangsa	Bilangan	Peratusan (%)
Melayu	21	99%
Cina	1	1%
India		0%
Jumlah	22	100%

Berdasarkan Jadual 2 menunjukkan bilangan dan peratusan responden mengikut kategori bangsa di pusat Teduhan Kasih, Jasin Melaka. Menerusi Rajah di atas, dapat dilihat bahawa kaum Melayu mewakili bilangan purata responden iaitu sebanyak 21 orang bersamaan dengan 99% manakala kaum Cina adalah seramai 1 orang dengan peratusan sebanyak 1% sahaja. Manakala, bagi kaum India dan pula, masing-masing tidak mewakili bilangan responden iaitu 0%.

Jadual 3: Bilangan dan Peratusan Responden Mengikut Agama

Agama	Bilangan	Peratusan (%)
Islam	21	99%
Buddha	1	1%
Kristian	0	0%
Hindu	0	0%
Jumlah	22	100%

Jadual 3 menunjukkan bilangan dan peratusan responden mengikut agama. Berdasarkan rajah berkenaan, seramai 21 orang (99%) dalam kalangan penghuni pusat Teduhan Kasih adalah beragama Islam. Manakala seramai seorang (1%) menganuti agama Buddha. Namun demikian, di pusat berkenaan, tiada dalam kalangan penghuni yang menganuti ajaran Kristian (0%) mahupun Hindu (0%).

Jadual 4: Bilangan Responden dan Peratusan Responden Berdasarkan Kependudukan

Jenis Kependudukan	Bilangan	Peratusan (%)
Bandar	10	45%
Luar Bandar	12	55%
Jumlah	22	100%

Berdasarkan Rajah 4.4 dapat dilihat bahawa seramai 10 orang (45%) dalam kalangan responden menetap di kawasan bandar manakala seramai 12 orang (55%) dalam kalangan responden pula menetap di kawasan luar bandar.

Keputusan Inferensi

- i. Hubungan antara tekanan terhadap kecenderungan pengambilan dadah dalam kalangan penghuni Teduhan Kasih, Jasin Melaka.**

Jadual 5: Korelasi di antara Tekanan Terhadap Kecenderungan Pengambilan Dadah.

Pembolehubah	Tekanan
Penyalahgunaan Dadah	-.189

$K > .05$

Jadual 5 menunjukkan hasil keputusan bagi nilai pekali korelasi iaitu ($r = -.183$) dan nilai kebarangkalian adalah .415 yang diuji pada aras keyakinan .05 ($k > .05$). Analisis ini membuktikan bahawa tekanan yang dialami tidak mampu mengakibatkan responden mengalami masalah kecenderungan pengambilan dadah. Dalam pada itu, nilai kebarangkaliannya signifikan kerana nilai tersebut adalah lebih besar daripada nilai aras keyakinan. Oleh itu, hipotesis ini ditolak dan tidak terdapat hubungan antara tekanan terhadap kecenderungan pengambilan dadah ($r = -.183$, $k > .05$).

Hasil kajian ini bertentangan dengan kajian Mahyuddin Arsat et.al (2011) yang telah menjalankan kajian terhadap penghuni pusat serenti Tiang Dua mendapati bahawa seramai 58.3% dalam kalangan responden bersetuju bahawa mereka menggunakan dadah bertujuan untuk mengurangkan masalah tekanan. Individu menggunakan dadah bagi mengelakkan atau mengurangkan tekanan yang dihadapi tanpa menyedari ianya akan menyebabkan ketagihan kepada mereka.

Ini turut disokong oleh Marlatt & Gordon (1985) yang menyatakan bahawa seseorang individu yang beremosi negatif, mengalami konflik interpersonal dan menghadapi tekanan sosial berada dalam keadaan berisiko tinggi untuk *relapse* atau kembali mengambil dadah. Tahap penagihan *relapse* dari aspek tekanan sosial di kalangan penagih-penagih dadah yang dikaji oleh Fauziah et.al (2012) berada pada tahap sederhana ke tahap yang tinggi iaitu mencatatkan 89%. Satu kajian oleh Amin Al Haadi et.al (2022), hasil temubual terhadap bekas pesakit penyalahgunaan dadah, faktor tekanan hidup dan tekanan keluarga menjadi sebagai pendorong untuk mereka kembali kepada dadah. Ini menunjukkan tekanan mendorong individu menggunakan bahan terlarang atau dadah untuk mengawal perlakuan dalam kalangan penagih.

ii. Perbezaan yang signifikan antara tekanan mengikut peringkat umur dalam kalangan penghuni Teduhan Kasih, Jasin Melaka.

Jadual 6: Keputusan ANOVA antara tekanan terhadap berdasarkan peringkat umur.

Umur	JDK	DK	MKD	F	Sig
Antara kumpulan	225.136	3	75.045	.205	.892
Dalam kumpulan	6586.727	18	365.929		
Jumlah	6811.864	21			

$K > .05$

Hasil keputusan dalam jadual 6 di atas menunjukkan perbezaan tekanan mengikut peringkat umur dalam kalangan responden. Keputusan menunjukkan bahawa nilai statistik F yang diperolehi ialah .205 dengan nilai signifikan yang diperolehi adalah .892. Nilai ini melebihi aras signifikan .05. Kedaan ini menunjukkan bahawa tidak terdapat perbezaan antara tekanan mengikut peringkat umur [$F(3,18) = .205, K > .05$]. Maka, hipotesis ini ditolak.

Hasil kajian ini bertentangan dengan kajian oleh (Khaidzir, 2011; Khaidzir dan Khairil, 2005) yang menunjukkan bahawa remaja pada masa kini lebih mengalami tekanan, penuh gelora serta cubaan di dalam jiwa mereka. Remaja peringkat ini cuba mencari identiti diri sendiri, suka mencuba perkara-perkara baharu yang berada di sekelilingnya serta suka melakukan tindakan daripada berfikir terlebih dahulu (Wahyuni et.al, 2012). Ini menunjukkan, peringkat umur remaja adalah antara golongan yang ramai terlibat dengan dengan penyalahgunaan dadah kerana sikap ingin tahu yang tinggi terhadap sesuatu dan untuk meningkatkan rasa kepercayaan pada diri sendiri mampu lakukan perkara yang baharu (Santrock, 2001).

CADANGAN KAJIAN

Diharapkan kajian ini dapat membantu dan memberikan cadangan kepada pengkaji yang akan datang dalam menambahbaik dan meluaskan kaedah kuantitatif kepada kualitatif atau kedua-dua kaedah digunakan bagi mendapatkan hasil dapatan yang lebih tepat dan jitu. Pengedaran soal selidik beserta temubual penghuni atau penagih akan dapat lebih banyak maklumat berkaitan dengan kecenderungan seseorang individu mengambil dadah. Selain itu, pengkaji akan datang juga disarankan untuk menjalankan kajian ini di pusat pemulihan swasta mahupun kerajaan bagi boleh mendapatkan keputusan ujian yang lebih tinggi nilai kebolehpercayaannya dan dapat membuat perbandingan keberkesanan rawatan antara kedua organisasi tersebut.

Ini secara tidak langsung dapat mendapatkan maklumat dengan lebih terperinci dalam merencanakan pelbagai modul dan rawatan pemulihan bagi mereka yang telah terjebak dalam kancan dadah mahupun pencegahan awal khususnya kepada masyarakat. Ini membolehkan masyarakat cakna tentang kehidupan penagih. Masyarakat sepatutnya berganding bahu dalam membantu mereka untuk berubah dan bukannya memandang mereka seperti sampah masyarakat. Masyarakat hendaklah mengambil tahu tentang kehidupan mereka setelah mereka memilih untuk tidak lagi mengambil dadah.

KESIMPULAN

Kesimpulannya, kajian ini dijalankan adalah untuk melihat hubungan tekanan dapat mempengaruhi masalah penyalahgunaan bahan dalam kalangan penagih. Tekanan boleh dikurangkan dengan pelbagai cara antaranya dekatkan diri kepada pencipta dan sokongan daripada ahli keluarga. Pembabitan ahli keluarga dalam usaha mengekang masalah penyalahgunaan dadah dalam kalangan penagih adalah sangat penting kerana keluarga adalah orang yang paling terdekat boleh membantu serta menjadikan usaha pemulihan berjaya.

RUJUKAN

Amin Al Haadi Shafie1, Nurhafizah Mohamad Yasin, Abdul Rashid Abdul Aziz, Amer Fawwaz

Mohamad Yasid & Ahmad Yunus. (2022). Kekal Pulih, Faktor Risiko Dan Faktor Perlindungan Dalam Kalangan Bekas Pesakit Penyakit Penyalahgunaan Dadah. *International Journal of Social Science Research (IJSSR) eISSN: 2710-6276. Vol. 4No. 1*[March2022]

Cooper, D. (1988). *Occupational Stress Indicator Management Guide*. NFER-Nelson, Windor.

Fauziah Ibrahim, Bahaman Abu Samah, Mansor Abu Talib & Mohamad Shatar Sabran. (2012). Penagih Dadah dan Keadaan Berisiko Tinggi Kembali Relaps. *Journal of Social Science and Humanities: 43 - 44* Hawkins

Hamidah Ambo, Saifulazry Mokhtar & Kasoma Thia. (2022). Penyalahgunaan Dadah Jenis Syabu Dalam Kalangan Masyarakat Islam Di Sandakan, Sabah: Faktor Dan Langkah Mengatasinya. *International Journal Of Law, Government And Communication*. Volume 7 Issue 28 (June 2022) PP. 281-295.

Khaidzir Ismail dan Khairil Anwar. (2005). Kepribadian dan Tingkah Laku Kriminal di Kalangan Remaja: Suatu Perspektif Psikologi Perkembangan. *Journal Anima Indonesian Psychological*. Vol. 20, No.4, 313-329.

Khaidzir Ismail. (2011). Remaja dan Masalah Keremajaan. *Artikel Psikologi Remaja. Malaysia: Utusan Malaysia*. 22 Julai.

Lakytiew Pariat, Angelyne Rynjah & Joplin A.G Kharjana. (2020). *Stress Levels of College Students. Irrelationships between Stressors and Coping Strategies*. *Journal of Humanities and Social Science (IOSR-JHSS)*. 43 – 44

Mahyuddin Arsat & Azizah Besar (2011) Penyalahgunaan Dadah Di Kalangan Pelajar. Satu Kajian Di Pusat Serenti Tiang Dua, Melaka. *Journal of Science & Mathematics Education*. pp. 1-9.

Marlatt, G. A., & Gordon, J. R. (1985). *Relapse prevention: Maintenance strategies in the treatment of addictive behaviors*. New York: Guilford Press

Norazleen Mohamad Noor & Nurafifah Kamaruddin. (2015). Kerinduan Atau Ketagihan Terhadap Dadah: Punca Belia Kecundang Dan Kembali Menagih. Pre15-21 – *International Drug Prevention And Rehabilitation Conference* (Prevent 2015).

Santrock, J.W. (2001). *Life Span Development. Perkembangan Masa Hidup. Edisi 5. Jilid. 1*. Jakarta: Erlangga.

Tuckman, Bruce W. (1988). *Conducting Educational Research*. San Diego, California: Harcourt Brace.

*Hubungan antara Tekanan dengan Kecenderungan Penyalahgunaan
Dadah dalam kalangan Penghuni Teduhan Kasih, Jasin Melaka
(Siti Haziqah & Izzah Faqihah)*

*Jurnal Ilmi
Ilmu Journal
Volume 13 2023: 162-171*

Wahyuni Ismail, Mostafa Kamal Mokhtar, Nasruddin Subhi & Fauziah Ibrahim. (2012). Remaja dan
Dadah. *Repositari UIN Alauddin Makassar*.